

Ajuntament de Costitx

MODIFICACIÓ PUNTUAL DE LES NS DE COSTITX

**DELIMITACIÓ D'UN SG VIARI EN SÒL RÚSTIC PER A LA CONNEXIÓ DEL
CAMÍ DE JORNETS AMB EL CAMÍ DE SON TOMASSET**

AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA SIMPLIFICADA

DOCUMENT AMBIENTAL

Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial

Novembre 2022

EQUIP REDACTOR
GABINET d'ANÀLISI AMBIENTAL I TERRITORIAL

Aina Soler Crespí, arquitecta i directora de l'equip

Margalida Mestre Morey, geògrafa

Alejandro Pilares García, geògraf

Francisca Balle Llabrés, ambientòloga

Cristòfol Rotger Pujadas, geògraf

Novembre 2022

Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial (GAAT)

C/ Pere Dezcallar i Net, 13, 3r-8a

07003 Palma

Tel. 971 22 77 91

Mòb. 636 500 972

empresa@gaat.es www.gaat.es

Ajuntament de Costitx

Plaça de la Mare de Déu, núm. 15

CP 07144

Tel. 971 87 60 68 · Fax 971 51 30 02

Índex

1. ASPECTES INTRODUCTORIS	3
1.1 CONCEPTE I OBJECTIUS DE L'AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA	3
1.2 MOTIVACIÓ DE L'APLICACIÓ DEL PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA SIMPLIFICADA	3
1.3 PROCEDIMENT	5
1.4 CONTINGUT DOCUMENTAL	6
2. PROPOSTA D'ORDENACIÓ	8
2.1 OBJECTIUS DE LA PLANIFICACIÓ	8
2.2 CRITERIS DE LA PROPOSTA	9
2.3 ABAST I CONTINGUT DE LA PROPOSTA I DE LES SEVES ALTERNATIVES RAONABLES, TÈCNICAMENT I AMBIENTALMENT VIABLES	9
2.4 CARACTERÍSTIQUES DE LA PROPOSTA D'ORDENACIÓ.	11
2.5 DESENVOLUPAMENT PREVISIBLE DE LA MODIFICACIÓ PUNTUAL	12
3. SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT	13
3.1 LOCALITZACIÓ	13
3.2 MEDI FÍSIC	14
3.2.1 FISIOGRAFIA, GEOLOGIA I LITOLOGIA	14
3.2.2 CLIMATOLOGIA	14
3.2.3 HIDROLOGIA SUPERFICIAL I SUBTERRÀNIA	16
3.2.4 USOS DEL SÒL	18
3.2.5 AMBIENT ATMOSFÈRIC	18
3.3 RISCOS	19
3.4 MEDI BIÒTIC I ESPAIS NATURALS PROTEGITS	19
3.5 MEDI PERCEPTUAL: PAISATGE I BÉNS PATRIMONIALS	20
3.6 MEDI SOCIOECONÒMIC	21
3.6.1 POBLACIÓ	21
3.6.2 ECONOMIA	22
3.7 INFRAESTRUCTURES I SERVEIS URBANÍSTICS	22
3.7.1 ABASTIMENT I SANEJAMENT	23
3.7.2 XARXA VIÀRIA	23
3.7.3 ENERGIA	23
3.8 CONSUM DE RECURSOS I GENERACIÓ DE RESIDUS	23
3.8.1 ENERGIA	23
3.8.2 AIGUA	24
3.8.3 RESIDUS	25
4. IDENTIFICACIÓ DELS EFECTES AMBIENTALS POTENCIALS	26
4.1 ACCIONS	26
4.2 DETECCIÓ I DESCRIPCIÓ D'EFECTES AMBIENTALS	27
4.3 PERSPECTIVA CLIMÀTICA	28

4.3.1	INTRODUCCIÓ	28
4.3.2	ANÀLISI DETALLADA DE LES NECESSITATS ENERGÈTIQUES I LES EMISSIONS DE GASOS D'EFECTE HIVERNACLE (GEH)	30
4.4	EFFECTES SOBRE ELS PLANS TERRITORIALS I SECTORIALS	30
5.	MESURES PREVENTIVES, CORRECTORES O COMPENSATÒRIES	30
6.	SEGUIMENT AMBIENTAL DEL PLA	33
7.	CONCLUSIONS	36

1. ASPECTES INTRODUCTORIS

1.1 CONCEPTE I OBJECTIUS DE L'AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA

L'avaluació ambiental estratègica (en endavant AAE) és un procediment administratiu instrumental d'obligat compliment per a l'aprovació o adopció de plans i programes així com les seves revisions o modificacions. La proposta de Modificació Puntual de les NS de Costitx, per tant, s'ha de subjectar a aquest procés d'avaluació ambiental.

Actualment, la normativa en vigor en matèria d'avaluació d'impacte ambiental a l'estat espanyol és la *Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental*. En l'àmbit autonòmic, la legislació d'aplicació és el decret 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el *text refós de la llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears* (BOIB núm. 150, de 29 d'agost de 2020).

Tal com preveu la legislació esmentada, l'objectiu de l'AAE és analitzar els possibles efectes significatius dels plans o programes proposats sobre el medi ambient, justificar la seva necessitat i demostrar la seva conveniència tot valorant possibles alternatives raonables, tècnicament i ambientalment viables. Per tal de garantir la sostenibilitat ambiental de les propostes, els efectes sobre el medi ambient que se'n derivin han de ser proporcionals i assumibles i, en tot cas, s'han de proposar les mesures preventives, correctores o compensatòries necessàries per a minimitzar els impactes negatius.

1.2 MOTIVACIÓ DE L'APLICACIÓ DEL PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA SIMPLIFICADA

Segons l'article 2 de la llei ambiental estatal 21/2013, epígraf g), ha d'existir proporcionalitat entre els efectes sobre el medi ambient dels plans, programes i projectes, i el tipus de procediment d'avaluació al qual, si s'escau, s'hagin de sotmetre. Amb aquest propòsit, l'article 12 de la del decret 1/2020 s'encarrega de determinar l'àmbit d'aplicació de l'avaluació ambiental estratègica ordinària i simplificada.

“Article 12. Àmbit d'aplicació de l'avaluació ambiental estratègica

1. Seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària els plans i els programes, així com les seves revisions, que adoptin o aprovin les administracions autonòmica, insular o local de les Illes Balears, l'elaboració i l'aprovació dels quals s'exigeixi per una disposició legal o reglamentària o per acord del Consell de Govern o del Ple d'un consell insular, quan:

a) Estableixin el marc per a la futura autorització de projectes legalment sotmesos a avaluació d'impacte ambiental i es refereixin a l'agricultura, ramaderia, silvicultura, aquicultura, pesca, energia, mineria, indústria, transport, gestió de residus, gestió de recursos hídrics, ocupació del domini públic maritimoterrestre, utilització del medi marí, telecomunicacions, turisme, ordenació del territori urbà i rural, o de l'ús del sòl, inclosa la delimitació d'usos portuaris o aeroportuaris.

b) Requereixin una avaluació per afectar espais de Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació sobre patrimoni natural i biodiversitat.

c) Els que requereixin una avaluació ambiental estratègica simplificada, quan es produeixi algun dels supòsits següents:

I. Quan així ho decideixi, cas per cas, l'òrgan ambiental en l'informe ambiental estratègic d'acord amb els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

II. Quan així ho determini l'òrgan ambiental, a sol·licitud del promotor.

2. També seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària les modificacions dels plans i programes inclosos en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article quan, per si mateixes, impliquin:

a. Establir un marc nou per a l'autorització futura de projectes legalment sotmesos a l'avaluació d'impacte ambiental en les matèries incloses en l'apartat 1.a) anterior.

b. S'entendrà que les modificacions comporten un nou marc per a l'autorització futura de projectes legalment sotmesos a avaluació ambiental quan la seva aprovació generi la possibilitat d'executar algun projecte nou sotmès a avaluació ambiental, o augmenti les dimensions o l'impacte eventual de projectes sotmesos a avaluació ambiental ja permesos en el pla o programa que es modifica.

c. Requerir una avaluació perquè afecten espais Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació del patrimoni natural i de la biodiversitat.

3. Seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

a) Els plans i els programes esmentats en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article, i les seves revisions, que estableixin l'ús, en l'àmbit municipal, de zones d'extensió reduïda.

b) Els plans i els programes, i les seves revisions, que estableixin un marc per a l'autorització de projectes en el futur, però no compleixin els altres requisits que s'indiquen en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article.

4. També seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

a) Les modificacions esmentades en l'apartat 2 d'aquest article, quan siguin de caràcter menor, en els termes que es defineixen en l'article 5 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

b) Les modificacions de plans o programes que, tot i no estar incloses en l'apartat 2 d'aquest article, suposin, per si mateixes, un nou marc per a l'autorització de projectes. Es considerarà que les modificacions de plans i programes comporten un nou marc de projectes quan la seva aprovació generi la possibilitat d'executar nous projectes, o augmenti les dimensions o l'impacte eventual dels permesos en el pla o programa que es modifica i, en tot cas, quan suposin un increment de la capacitat de població, residencial o turística, o habilitin la transformació urbanística d'un sòl en situació rural.

5. Quan l'òrgan substantiu valori que un pla o programa, sigui en la seva primera formulació o sigui en la seva revisió, o la modificació d'un pla o programa vigent, no està inclòs en cap dels supòsits dels apartats anteriors

d'aquest article, i, per tant, no està subjecte a avaluació ambiental estratègica, ho justificarà mitjançant un informe tècnic que quedarà a l'expedient.”

La modificació puntual de les Normes Subsidiàries per a la delimitació d'un sistema general viari en sòl rústic per a la connexió del camí de Jornets amb el camí de Son Tomasset, s'ha d'entendre com una modificació que estableix l'ús d'un àmbit concret de reduïda extensió en l'àmbit municipal, que implicarà una millora de la mobilitat municipal.

Així, des del punt de vista ambiental s'avaluaran els efectes que es puguin generar d'acord amb les característiques actuals que presenten els terrenys afectats per la modificació. La present modificació implica una millora de la mobilitat municipal. Les consideracions ambientals que es poden integrar, per tant, en aquesta modificació són només les referides a la ubicació i principals característiques o aspectes a considerar, perquè les condicions de disseny definitives seran definides en el projecte tècnic.

Cal esmentar que els terrenys presenten una situació natural que l'avaluació ambiental haurà de considerar. A conseqüència de l'exposat, es considera adient sotmetre aquesta modificació puntual al procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada.

1.3 PROCEDIMENT

El procediment a seguir en les propostes d'ordenació sotmeses a avaluació ambiental estratègica simplificada és l'establert en els articles 29 i següents de la Llei estatal 21/2013, d'avaluació ambiental. Es diferencien les següents fases:

Fase 1. Sol·licitud d'inici d'avaluació ambiental estratègica simplificada. Dins del procediment substantiu d'adopció o aprovació del pla o programa, el promotor ha de presentar davant l'òrgan substantiu, juntament amb la documentació exigida per la legislació sectorial, una sol·licitud d'inici de l'avaluació ambiental estratègica simplificada, acompanyada de l'esborrany del pla o programa i d'un document ambiental estratègic.

L'òrgan substantiu ha de remetre a l'òrgan ambiental (Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears) la sol·licitud d'inici i els documents que s'hi ha d'adjuntar.

Actualment, ens trobem en aquesta fase i aquest document constitueix el document ambiental estratègic simplificat que ha d'acompanyar la sol·licitud d'inici.

Fase 2. Consulta a les administracions públiques afectades i a les persones interessades. L'òrgan ambiental ha de consultar les administracions públiques afectades i les persones interessades, i posar a la seva disposició el document ambiental estratègic i l'esborrany del pla o programa.

Les administracions públiques afectades i les persones interessades consultades s'han de pronunciar en el termini màxim de vint dies hàbils des de la recepció de la sol·licitud d'informe. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi rebut el pronunciament, el procediment continua si l'òrgan ambiental disposa dels elements de judici suficients per formular l'informe ambiental estratègic. En aquest cas, no s'han de tenir en compte els pronunciaments abans esmentats que es rebin posteriorment.

Si l'òrgan ambiental no té els elements de judici suficients –bé perquè no s'han rebut els informes de les administracions públiques afectades que siguin rellevants o bé perquè, tot i haver-los rebut, aquests són insuficients – ha de requerir personalment el titular de l'òrgan jeràrquicament superior d'aquell que hauria d'emetre l'informe per a què en el termini de deu dies hàbils, comptats a partir de la recepció del requeriment, ordeni a l'òrgan competent el lliurament de l'informe corresponent en el termini de deu dies hàbils, sense perjudici de les responsabilitats en què pugui incórrer el responsable de la demora. El requeriment efectuat s'ha de comunicar a l'òrgan substantiu i al promotor, i suspèn el termini.

Fase 3. Informe ambiental estratègic. L'òrgan ambiental ha de formular l'informe ambiental estratègic en el termini de tres mesos comptats des de la recepció de la sol·licitud d'inici i dels documents que s'hi han d'adjuntar. En aquest moment, l'òrgan ambiental ha d'emetre resolució mitjançant l'emissió de l'informe ambiental estratègic, que pot determinar que:

- La proposta d'ordenació s'ha de sotmetre a una avaluació ambiental estratègica ordinària perquè pot tenir efectes significatius sobre el medi ambient. En aquest cas l'òrgan ambiental ha d'elaborar el document d'abast de l'estudi ambiental estratègic.
- La proposta d'ordenació no té efectes significatius sobre el medi ambient, en els termes establerts en l'informe ambiental estratègic.

L'informe ambiental estratègic, una vegada formulat, l'ha de remetre l'òrgan ambiental per a la seva publicació en el termini de deu dies hàbils al «Butlletí Oficial de l'Estat» o diari oficial corresponent, sense perjudici de la publicació a la seu electrònica de l'òrgan ambiental.

1.4 CONTINGUT DOCUMENTAL

El present document s'ha d'entendre com el document ambiental d'Avaluació Ambiental Estratègica simplificada que acompanya la documentació de la modificació puntual per a la incorporació d'un viari periurbà i ordenació de l'àmbit entre el teixit urbà i el vial.

Segons l'article 29.1 de la Llei 21/2013, el document ambiental estratègic ha d'incloure, com a mínim, els següents continguts:

- a) Els objectius de la planificació.*
- b) L'abast i el contingut del pla proposat i de les seves alternatives raonables, tècnicament i ambientalment viables.*
- c) El desenvolupament previsible del pla o programa.*
- d) Una caracterització de la situació del medi ambient abans del desenvolupament del pla o programa en l'àmbit territorial afectat.*
- e) Els efectes ambientals previsibles i, si és procedent, la seva quantificació.*
- f) Els efectes previsibles sobre els plans sectorials i territorials concurrents.*
- g) La motivació de l'aplicació del procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada.*
- h) Un resum dels motius de la selecció de les alternatives previstes.*

i) Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura que sigui possible, corregir qualsevol efecte negatiu rellevant en el medi ambient de l'aplicació del pla o programa, tenint en compte el canvi climàtic.

j) Una descripció de les mesures previstes per al seguiment ambiental del pla.”

A més, també s'incorpora la perspectiva climàtica al procés d'avaluació ambiental d'acord amb les determinacions de l'article 17.7 del Decret legislatiu 1/2020, del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, que estableix:

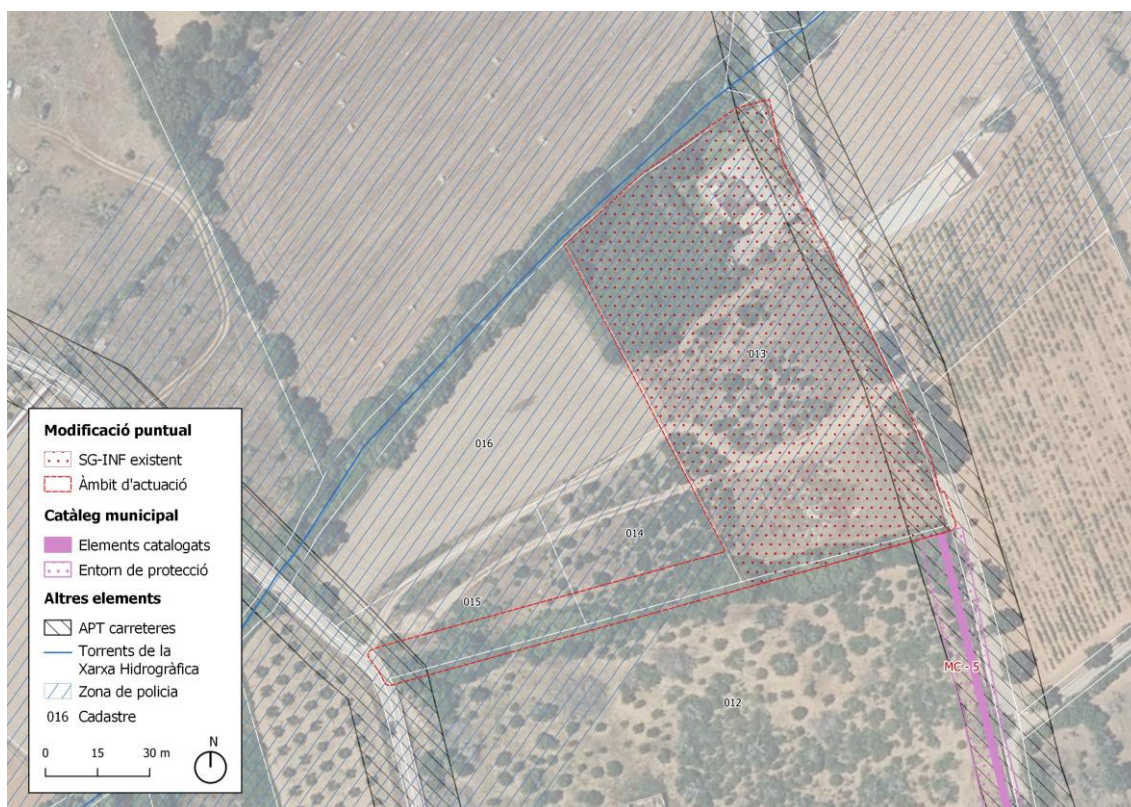
“7. Els plans i programes, així com les seves revisions i modificacions, que s'hagin de sotmetre a avaluació ambiental estratègica, hauran d'incorporar la perspectiva climàtica al procés d'avaluació ambiental. A aquest efecte, incorporaran als documents ambientals la informació recollida a l'apartat 1 de l'article 20 de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic de les Illes Balears.”

2. PROPOSTA D'ORDENACIÓ

2.1 OBJECTIUS DE LA PLANIFICACIÓ

L'adaptació i revisió de les Normes subsidiàries de planejament del municipi al Pla Territorial Insular de Mallorca, aprovada definitivament el 27 de gener del 2017 per la Comissió Insular d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Consell de Mallorca, és el planejament vigent a Costitx.

En aquest context, l'Ajuntament, per tal de donar resposta a les necessitats dels habitants del municipi, planteja una Modificació Puntual de les NS per a la delimitació d'un sistema general viari en sòl rústic per a la connexió del camí de Jornets amb el camí de Son Tomasset. Així, l'objectiu principal de la modificació és satisfer de forma efectiva les necessitats de la població, millorant així la mobilitat.

2.2 CRITERIS DE LA PROPOSTA

La necessitat de modificar el planejament vigent s'ha establert sobre els següents criteris:

1. Mobilitat: Que el disseny del projecte afavoreixi la compleció de la xarxa viària preexistent i faciliti les connexions als usuaris.
2. Dotacions públiques: Que faciliti la seva accessibilitat, minimitzant les seves afeccions.
3. Edificabilitat: Que no resti possibilitats edificatòries a les parcel·les afectades.
4. Viabilitat d'execució: Que tingui unes dimensions adequades i que garanteixi la compleció de la trama viària preexistent.
5. Afectació a la propietat: Afectar al mínim de propietaris privats.
6. Qualitat paisatgística: Que la proposta tingui el menor impacte sobre l'àmbit, garantint la mínima afecció a la seva qualitat paisatgística.
7. Sostenibilitat econòmica: Que les actuacions previstes tinguin un cost proporcionat i assumible pel pressupost municipal al llarg del temps.

2.3 ABAST I CONTINGUT DE LA PROPOSTA I DE LES SEVES ALTERNATIVES RAONABLES, TÈCNICAMENT I AMBIENTALMENT VIABLES

Partint dels objectius i criteris anteriors, es realitza l'estudi d'alternatives de la modificació puntual. Les alternatives considerades són les següents:

- **Alternativa 0:** La no modificació del planejament, i per tant la no execució del vial.
- **Alternativa 1:** Vial amb traçat comprès entre les parcel·les.
- **Alternativa 2:** Excloure l'àmbit del desenvolupament urbà, classificant-lo com a sòl rústic.

Alternativa 0

L'alternativa 0 suposa la no modificació del planejament. És a dir, no qualificar un àmbit que permeti l'obertura del camí que connectaria transversalment els actuals camins de Jornets i de Son Tomasset, mantenint així les condicions actuals de la xarxa.

Alternativa 1

Aquesta primera opció discorre al llarg de les parcel·les 13, 14 i 15, i afecta lleugerament a la delimitació del Sistema General d'infraestructures de l'EDAR de Costitx. Aquesta opció no afecta al be catalogat (MC-5). Es preveu un vial amb una amplada de 8 metres, afectant una extensió total aproximada de 1.341 m². Aquesta

opció suposaria reduir l'extensió vigent de la delimitació del sistema general de l'EDAR (SG-INF-1) en aquesta modificació puntual. Per altra banda, l'obertura d'aquest camí possibilitaria un nou accés al sistema general més proper al camí de Jornets.

Alternativa 2

Aquesta segona opció discorre al llarg de la parcel·la 13, en el seu límit amb la parcel·la 12, i no afecta ni a l'EDAR de Costitx, ni al be catalogat (MC-5). Aquesta, amb una amplada mínima prevista de 8 metres, presenta una extensió total aproximada de 1.357 m². Aquesta opció coincideix, en el camí de Jornets, amb la intersecció amb el camí des Gorg, i connecta, a l'altra banda, entre les interseccions amb els camí d'Es Cos, i el camí de Ses Comes.

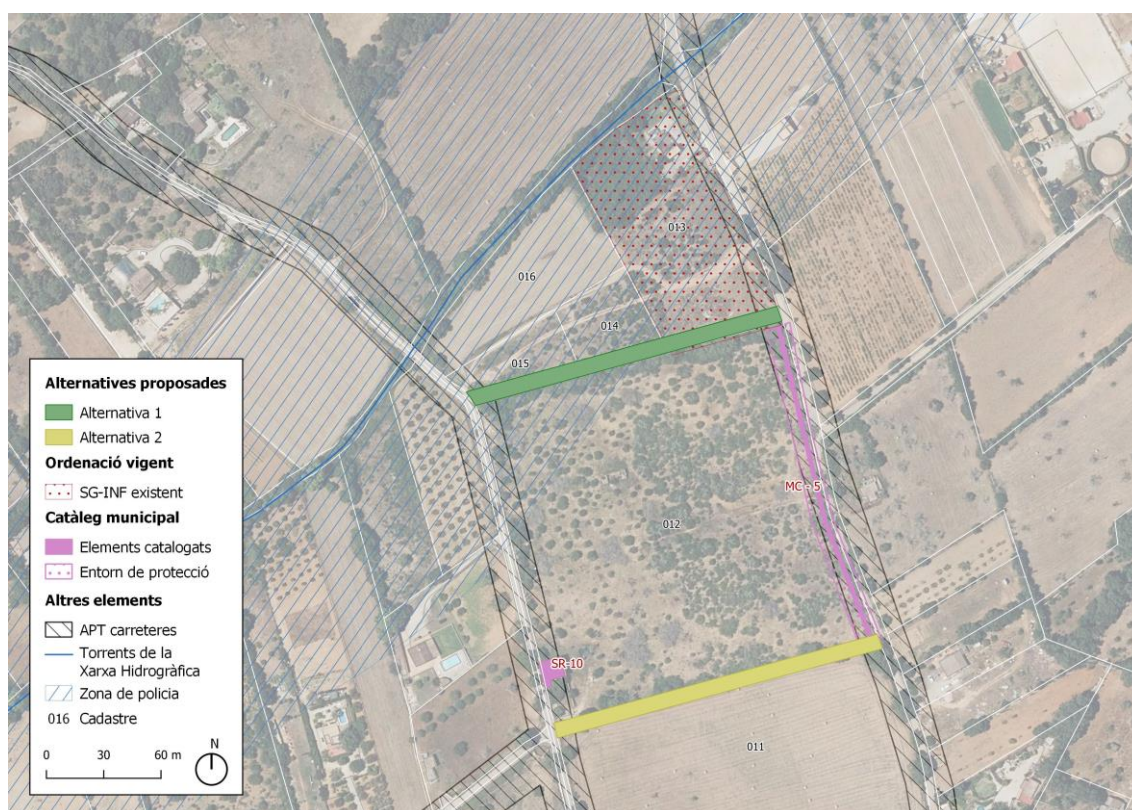

Figura 2. Alternatives proposades.

A continuació es realitza una valoració ambiental quantitativa de les diferents alternatives d'acord amb la seva afectació sobre els factors ambientals analitzats:

		Alternatives		
		0	1	2
Factors ambientals	1. Localització	0	3	3
	2. Medi físic	0	-1	-1
	3. Riscos	0	-1	0
	4. Medi biòtic i espais naturals	0	-1	-1
	5. Medi perceptual: paisatge i béns patrimonials	0	-1	-2
	6. Medi socioeconòmic	0	2	-1
	7. Infraestructures i serveis urbanístics	-1	2	2
	8. Consum de recursos i generació de residus	0	0	0
	Aptitud	-1	3	0

Taula 1. Anàlisi ambiental de les alternatives contemplades.

Anàlisi detallada i motius de selecció de l'alternativa prevista

A partir de la valoració efectuada, l'alternativa 1 es considera la més favorable ambientalment.

Sobre el medi físic, l'efecte més important és el canvi d'ús del sòl, no obstant això, no es preveuen grans moviments de terra ni altres alteracions rellevants. La zona tampoc està inclosa dins cap zona de riscos importants, tot i que l'àmbit està parcialment afectat per una zona de policia, ni es detecta fauna o flora de rellevància o dins espais naturals protegits.

L'àmbit no presenta cap element patrimonial i des d'un punt de vista paisatgístic la proposta preveu la seva integració dins la morfologia existent, degut a la presència de la EDAR de Costitx.

Des del punt de vista socioeconòmic, la proposta 1 esdevé la més viable ja que les parcel·les afectades per aquesta, són de titularitat municipal.

Pel que fa a les infraestructures, es millora així la xarxa vial municipal, afavorint la interconnexió entre camins. Així, es promou una millor qualitat en la xarxa vial de Costitx, donant una major coherència i continuïtat al teixit urbà, aconseguint una major compleció de la xarxa viària preexistent.

2.4 CARACTERÍSTIQUES DE LA PROPOSTA D'ORDENACIÓ.

La present modificació puntual planteja la delimitació d'un nou vial en sòl rústic, el qual és visiblement preexistent mitjançant fotografia aèria, ja que pot observar-se que va néixer degut al desig de connexió de dos camins per part dels usuaris. L'objecte, per tant, és aconseguir la seva ordenació mitjançant un traçat que tingui les mínimes

afeccions sobre el parcel·lari, la qualificació del sòl, el medi ambient i els elements catalogats.

La necessitat de la modificació s'explica en base a l'objectiu d'ordenar la connexió mitjançant un traçat que tingui les mínimes afeccions sobre el medi. La proposta tracta d'incorporar al planejament municipal d'una connexió preexistent, creada a partir de la necessitat de pas.

D'acord a les característiques de l'àmbit i a la seva ordenació, els objectius que planteja la proposta són els següents:

- Creació d'un Sistema general d'infraestructura viària (SG-INF-08)
- Modificació de la superfície del Sistema general d'infraestructura (SG-INF-01) que dota de sòl per a serveis de d'abastament i depuració d'aigua.

D'acord a l'article 67 de les NS vigents, es tracta de qualificar un vial d'una amplada mínima de 8 metres, que afecta a una extensió total aproximada de 1.341 m² i que discorre al llarg de les parcel·les 13, 14 i 15, afectant lleugerament a la delimitació del Sistema general d'infraestructures (SG-INF-01) de l'EDAR de Costitx. Aquesta opció no afecta al be catalogat (MC-5)

2.5 DESENVOLUPAMENT PREVISIBLE DE LA MODIFICACIÓ PUNTUAL

Per tal que la modificació puntual entri en vigor cal que segueixi la tramitació administrativa corresponent: aprovació inicial i exposició pública, aprovació provisional i aprovació definitiva. L'aprovació inicial i la tramitació fins a l'aprovació provisional del pla corresponen a l'Ajuntament de Costitx. L'aprovació definitiva correspondrà al Consell Insular de Mallorca.

Les fases per a la redacció i aprovació de la modificació seran, doncs, les següents:

- **Sol·licitud d'inici d'avaluació ambiental estratègica simplificada.** La documentació de la modificació juntament amb el present document inicial estratègic serà remesa a la CMAIB, perquè realitzi les consultes prèvies i determini l'abast de l'estudi ambiental estratègic.
- **Aprovació inicial.** La documentació completa del pla serà aprovada inicialment i posteriorment s'haurà de sotmetre a informació pública.
- **Aprovació provisional.** Actualització de la documentació del Pla amb les modificacions introduïdes arran de les al·legacions i informes de la fase d'exposició pública i s'aprovarà la documentació provisionalment per remetre-la al CIM.
- **Aprovació definitiva:** Una vegada feta l'aprovació provisional es prepararà la documentació apta per a remetre al Consell de Mallorca i que aquest pugui dur a terme l'Aprovació definitiva.

La modificació puntual de les NS entrarà en vigor una vegada publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears l'acord de la seva aprovació definitiva i les seves Normes urbanístiques. La seva vigència serà indefinida, sense perjudici de la seva modificació.

Una vegada la modificació sigui vigent, serà l'instrument de planejament a l'empara del qual s'atorgaran les llicències i autoritzacions administratives que siguin preceptives en l'àmbit de la modificació.

3. SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT

3.1 LOCALITZACIÓ

L'àrea objecte de la modificació es troba al terme municipal de Costitx, que es situa al centre de Mallorca, a la comarca del Pla, entre els termes d'Inca, Sineu, Lloret i Sencelles.

Es disposa a una zona on entren en contacte les grans unitats geogràfiques del Pla, el Raiguer i la conca de Muro–Sa Pobla. La zona més propera al Pla, a l'est, és la que presenta elevacions més importants, es tracta d'una zona d'ondulacions amb altures que oscil·len entre els 100 i 180 metres. A l'oest entra en contacte amb el Raiguer amb altures que ronden els 100 metres i amb menys ondulacions del terreny. Cap al nord es localitzen les zones més baixes del terme, orientades cap a la conca de Sa Pobla amb elevacions de menys de 100 metres, arribant per sota dels 70 metres. Amb 15,3 km², és uns dels termes municipals de menor extensió de Mallorca.

La modificació afecta una superfície de 1341.58 m² i es localitza al nord del nucli urbà de Costitx, d'entre el camí de Jornets amb el de Son Tomasset.

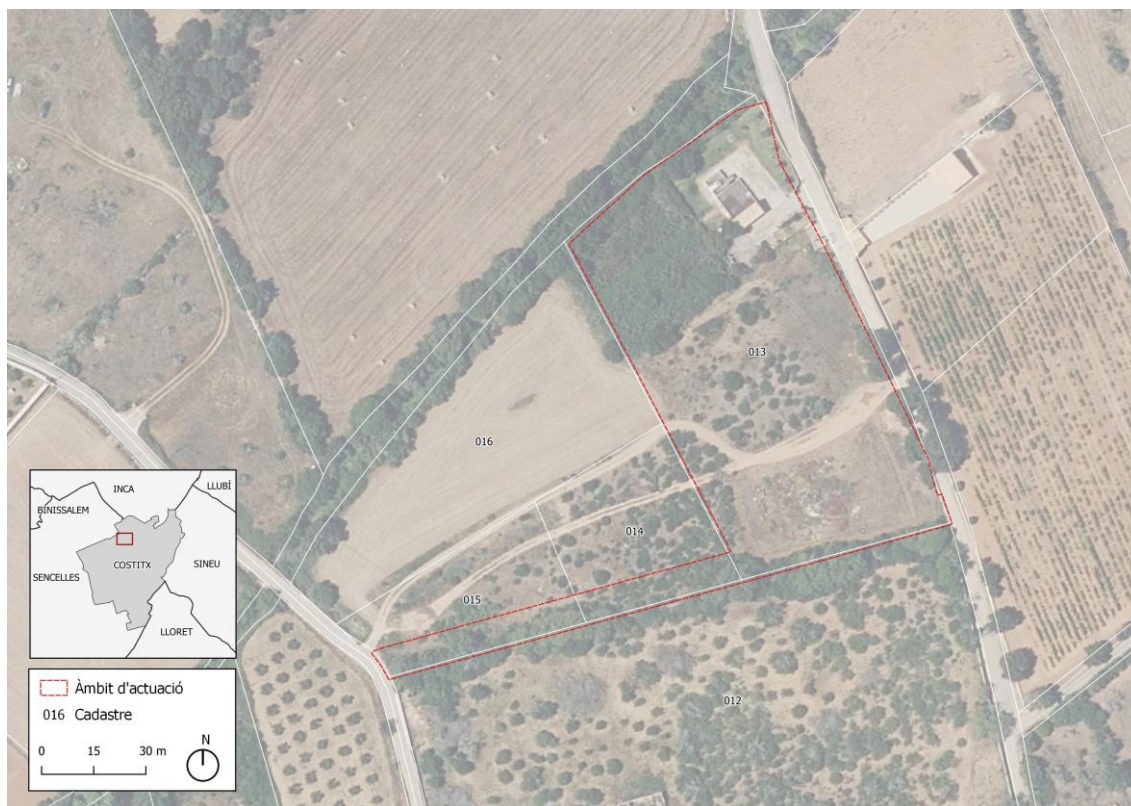

Figura 3. Localització de l'àmbit de la proposta dins el nucli urbà de Costitx.

3.2 MEDI FÍSIC

3.2.1 FISIOGRAFIA, GEOLOGIA I LITOLOGIA

El municipi de Costitx se situa al Pla de Mallorca, que es caracteritza per un relleu suau associat a la seva condició de conca sedimentària entre les Serres de Tramuntana i de Llevant. No obstant, el Pla de Mallorca no es pot considerar pròpiament un pla, ja que compta amb cert relleu de tipus orogènic, formant petits turons i serres de poca altitud. El nucli de Costitx s'eleva sobre un turó que assoleix les cotes més elevades en torn als 138 msnm. Des del nucli urbà, el pendent segueix una direcció NE-SO per on discorre el traçat de la carretera de Sencelles i assoleix les cotes més baixes al llarg del torrent de Pina, que drena en direcció nord rodejant els relleus de Costitx i de la serra de s'Antigor.

L'àmbit de la modificació és pràcticament pla, amb elevacions que oscil·len entre 100 i 102 msnm i un pendent inferior a l'1%. El Mapa Geològic d'Espanya escala 1:50.000 realitzat per l'Institut Tecnològic Geo-miner d'Espanya, en els fulls que corresponen a Inca i Porreres, mostren com els materials presents a Costitx són principalment dipòsits post-tectònics del terciari.

A les zones de major relleu, a l'est del municipi, hi trobem els materials més antics formats principalment per dolomies, bretxes i calcàries dolomítiques del *Triàsic Rethiense*. També hi trobem calcàries bioclàstiques de la *Eocè superior- Oligocè inferior*, en capes ben estratificades i amb intercalacions margoses. En superfície donen relleus abruptes. Aquesta litologia a Costitx ocupa una zona molt reduïda als relleus a l'est del nucli urbà. Finalment, en la part central del municipi, on s'ubica el nucli urbà i l'àmbit proposat, hi trobem margues amb guixos, arenisques i conglomerats del *Miocè Serraval·lià*. Aquesta unitat està constituïda per materials tous i dona lloc a relleus suaus. Els afloraments calcaris que coronen la sèrie donen lloc a morfologies de turons plans al peu dels quals es disposen les margues recobertes per dipòsits de vessants.

3.2.2 CLIMATOLOGIA

La situació geogràfica de Mallorca en la Mediterrània occidental condiciona un tipus de clima que es veu afectat per dos tipus dominants de circulació atmosfèrica: aquella que prové dels vents de ponent, característica de les latituds mitjanes com la nostra, amb la seva successió de fronts nuvolosos, i la que prové de la zona subtropical, amb altes pressions i escasses precipitacions i normalment de caràcter convectiu.

El clima de Costitx és Mediterrani de tipus Csa segons la classificació de Köppen-Geiger. La seva localització al centre de Mallorca i unes característiques físiques amb cotes molt baixes, donen lloc a temperatures molt suaus a l'hivern i càlides a l'estiu, amb precipitacions moderades al llarg de l'any i un fort període àrid a l'estiu, tal i com s'observa en seu climograma:

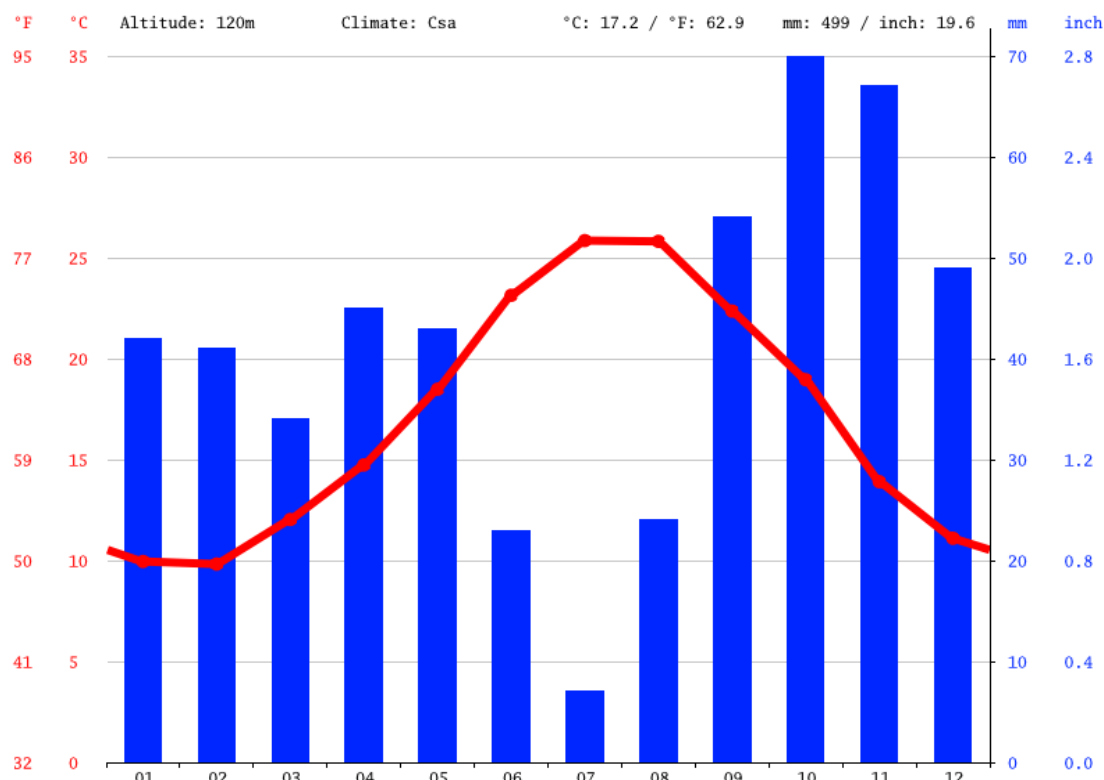

Figura 4. Climograma de Costitx. Font: <https://es.climate-data.org>.

Temperatures

Costitx registra una temperatura mitjana anual de 16,1°C. Durant els mesos d'hivern, les mitjanes se situen entorn dels 9-11°C, mentre a l'estiu es registren mitjanes entre 20-24°C. Les altes temperatures i la forta evapotranspiració durant els mesos estivals accentuen l'aridesa pròpia dels climes mediterranis, ja que coincideixen amb l'estació més seca. El mes més càlid és l'agost, amb una mitjana de 24°C i màximes mitjanes de 28,1°C. Les temperatures més baixes es registren al gener, amb una mitjana de 9,8°C i mínimes mitjanes de 6,2°C. En base a les temperatures mensuals mitjanes, l'amplitud tèrmica és només 14,2°C; tret característic dels climes temperats.

Precipitacions

La precipitació mitjana anual és de 590 mm. La distribució d'aquestes precipitacions al llarg de l'any és molt desigual i mostra una forta estacionalitat. Els valors màxims es registren al mes d'octubre (amb 96 mm de mitjana). El segueixen la resta de mesos de la tardor, que és l'estació més plujosa, seguida de l'hivern i de la primavera. Com s'ha comentat, la principal característica ve donada per l'aridesa estival, intrínseca del clima mediterrani. Així, el mínim anual es dona durant el mes de juliol, amb una mitjana de 7 mm.

	gen	feb	mar	abr	mai	jun	jul	ago	set	oct	nov	des
T mitjana (°C)	9,8	9,9	11,4	13,5	16,6	20,7	23,6	24	21,9	17,7	13,6	10,9
T mínima (°C)	6,2	6,1	7,4	9,5	12,4	16,3	19,2	19,8	17,8	13,8	10	7,5
T màxima (°C)	13,4	13,8	15,5	17,6	20,9	25,1	28,1	28,2	26	21,6	17,2	14,3
P (mm)	57	49	49	51	36	20	7	25	58	96	74	6

Taula 2. Dades climatològiques de Costitx. Font: <https://es.climate-data.org/>

Vents

Tot i que no comptem amb mesures sobre la direcció i força dels vents, a les estacions emprades per al càlcul de les temperatures i precipitacions, podem fer algunes consideracions derivades de la posició del terme de Costitx dins l'illa de Mallorca.

Entre els mesos d'abril i octubre a Mallorca predomina el règim autòcton de l'embat. A la resta de mesos la serralada de Tramuntana redistribueix el vent fent que sobre el Raiguer i la zona més propera del Pla predominin els vents paral·lels a la Serra: el NE (gregal) i el SW (llebeig).

Els vents més forts que afecten a la nostra zona són els de mestral (NW). Quan el mestral bufa damunt la serra de Tramuntana perpendicularment s'accelera als cims de la serra i cauen cap al Raiguer i el Pla produint ratxes variables, amb puntes molt intenses.

3.2.3 HIDROLOGIA SUPERFICIAL I SUBTERRÀNIA

En aquest apartat s'analitzaran els principals trets definidors de la hidrologia superficial, a l'hora que s'identificaran també les unitats hidro-geològiques afectades. Relacionat amb aquest darrer tema també es farà especial menció al risc de contaminació dels aqüífers.

Hidrologia superficial

L'àmbit d'estudi es circumscriu dins la conca de la badia d'Alcúdia. L'escorrentia del terme municipal de Costitx està organitzada a partir de les elevacions de la Serra de l'Antigor, situada al centre-est del terme. Cap a l'oest d'aquestes elevacions, la xarxa s'organitza entorn al torrent de Pina i Sencelles, que transcorre per tot el sector occidental del terme, de sud a nord, rebent petits afluents des dels serrals.

Al nord de l'àmbit hi circula el Torrent d'Alaró, segons la cartografia oficial de la Xarxa Hidrogràfica elaborada per la Direcció General de Recursos Hídrics. Per això, part de l'àmbit destinat al nou vial està afectat per la zona de policia d'aquest torrent.

Figura 5. Torrent d'Alaró i zona de policia que afecta l'àmbit de la modificació puntual.

Hidrologia subterrània

L'àmbit de la modificació es situa sobre la massa d'aigua subterrània 18.15M4 Petra, que pertany a la Unitat Hidrogeologia 18.15 Serres Centrals. Aquesta massa d'aigua subterrània té una superfície de 154,89 km² i s'estén entre els municipis de Costitx, Ariany, Lloret de Vistalegre, Maria de la Salut, Petra, Santa Margalida, Sant Joan, Vilafranca de Bonany i Sineu.

A continuació es presenten les principals característiques dels aqüífers que conformen la massa d'aigua 18.15M4 Petra, segons les dades disponibles en el Pla Hidrològic de les Illes Balears:

Aqüífer	Litologia	Edat Geològica	Gruix mitjà (m)	Tipus
Superficial	Calcàries i margocalcàries	Juràssic	100	Lliure
Profund	Calcàries i dolomites	Liàsic	200	Lliure-confinat

Taula 2. Aqüífers de la massa d'aigua subterrània

Entrades (hm ³ /any)		Sortides (hm ³ /any)	
Pluja directa	4,077	Deus	0
Torrents	0	Torrents	0,498
Retorn reg	0,418	Bombeig	5,762
Xarxes d'abastiment	0,134	A la mar	0
Altres masses d'aigua	1,6	Altres masses	0

subterrània		d'aigua subterrània	
Aigua de la mar	0	Zones humides	0
Aigües residuals	0,031		
TOTAL	6,260	TOTAL	6,260

Taula 3. Balanç hidrogeològic

Abastament urbà	0,446
Reguiu	4,180
Ramaderia	0,02
Industrial	0,067
Domèstic	1,049
Total	5,762

Taula 4. Usos de l'aigua (hm³/any)

Contaminació i vulnerabilitat d'aqüífers

Aquesta unitat té dos tipus de contaminació principal: contaminació difusa per activitats agrícoles i fonts de contaminació puntual per pous negres, granges i cementiris. La delimitació proposada es localitza a una zona amb risc de contaminació d'aqüífers moderada.

3.2.4 USOS DEL SÒL

L'àmbit de la modificació se situa totalment dins el sòl rústic. D'acord amb el Corine Land Cover 2018 es tracta d'una àrea de mosaic de cultius, concretament es tracta d'una zona agrícola heterogènia. La zona es troba formada per parcel·les agràries en desús, en les quals apareixen alguns exemplars d'arbres i arbusts com matolls, pins i ullastres.

3.2.5 AMBIENT ATMOSFÈRIC

El Govern de les Illes Balears disposa de diverses estacions de control de qualitat de l'aire. La més propera a l'àmbit d'actuació és l'estació del Sa Pobla. Amb les dades recollides a totes les estacions, la Secció d'Atmosfera de la Direcció General d'Energia publica un informe anual de la qualitat de l'aire. L'informe de l'any 2020 conclou per a la zona Costitx (ES0413 Resta de Mallorca) que la qualitat de l'aire en funció de cada contaminant és la següent:

- Excel·lent per diòxid de sofre (SO₂), monòxid de carboni (CO), diòxid de nitrogen (NO₂), benzè i metalls (Arsènic, Cadmi, Níquel i Plom).
- Excel·lent per partícules en suspensió PM_{2,5}, i bona per partícules en suspensió PM₁₀.
- Regular per ozó.

Actualment, els nivells acústics a l'àmbit són molt baixos, no obstant això, en algunes zones pròximes a eixos viaris es pot apreciar una lleugera contaminació acústica lligada al trànsit de vehicles.

3.3 RISCOS

Al PTI de Mallorca es delimiten les àrees de prevenció de riscos (APR) d'inundació, d'esllavissaments, d'erosió i d'incendis. A partir de la cartografia de l'IDEIB, es determina que l'àmbit d'estudi no es troba afectat directament per cap tipus de risc, degut principalment per les característiques de la topografia i la inexistència de masses forestals importants.

El risc més proper és la zona de policia del torrent d'Alaró, tot i no presentar risc d'inundació.

3.4 MEDI BIÒTIC I ESPAIS NATURALS PROTEGITS

Flora

El municipi de Costitx compta amb una baixa diversitat d'hàbitats naturals. En quant a vegetació natural cal destacar les següents tipologies: els alzinars, pinars i garrigues i hàbitats de ribera al llarg dels torrents. A la zona més abrupte de l'àmbit concret del projecte hi ha alguns exemplars de vegetació arbustiva, que són conseqüència del retrocés que ha patit l'ús agrícola. S'hi poden trobar diversos ullastrs (*Olea europaea*) i mates (*Pistacia lentiscus*) així com vegetació ruderal.

Els terrenys afectats per la delimitació del nou Sistema General, així com els del seu entorn immediat, no mostren vegetació natural ni cap hàbitat prioritari dels inclosos a la Directiva 92/43/CEE. Les parcel·les on es vol ubicar el vial estan cobertes únicament de conreus de secà en desús que s'utilitzen principalment com a pastures pel bestiar equí. Des d'un punt de vista de la vegetació, els conreus herbacis donen suport a la flora natural, especialment espècies ruderals, així com a diverses espècies de fauna.

Pel que fa a la fauna, prenent com a font el Bioatles, a les quadrícules 1x1 km on es troba l'àmbit d'estudi les espècies catalogades o amenaçades potencialment presents que s'hi poden trobar al llistat són les següents:

Tàxon (Espècie)	Nom comú (Espècie)	Catalogat	Amenaçat	Endèmic	Tipus de registre màxim
<i>Botaurus stellaris</i>	Bitó	Sí	Sí	No endèmic	Migratori
<i>Bufotes balearicus</i>	Calàpet	Sí	No	No endèmic	Segur
<i>Cerambyx cerdo mirbeckii</i>	Banyarriquer	Sí	No	No endèmic	Segur
<i>Hemorrhoids hippocrepis</i>	Serp de Ferradura	No	No	No endèmic	Segur
<i>Aedes (Stegomyia) albopictus</i>	Moscard tigre	No	No	No endèmic	Segur
<i>Tarentola mauritanica</i>	Dragó	Sí	No	No endèmic	Segur

<i>Asio Otus</i>	Mussol banyut	Sí	No	No endèmic	Segur
<i>Otus scops</i>	Mussol	Sí	No	No endèmic	Segur
<i>Quercus ilex subsp.ilex</i>	Alzina	No	No	No endèmic	Segur
<i>Pinus Halepensis var. halepensis</i>	Pi blanc	No	No	No endèmic	Segur

Taula 5. Albiraments fauna de les quadrícules 3159 i 3149 (1x1) de Mallorca. Font: Bioatles.

D'aquesta manera, a l'àrea propera de l'àmbit d'actuació no s'hi troba cap espècie endèmica, tot i que sí que s'hi situa una espècie amenaçada, el Bitó.

Espais Naturals Protegits

Els àmbits objecte de l'actuació no compten amb figures de protecció de la *Llei 1/1991, de 30 de gener, d'Espais Naturals i règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears* (AANP, ANEI, ARIP). Tampoc estan afectats per cap figura de protecció a nivell comunitari (Xarxa Natura 2000). Únicament és un vial que es trobarà localitzat al costat d'un sòl rústic protegit municipal forestal, i l'execució del vial no li afecta, essent així compatible.

3.5 MEDI PERCEPTUAL: PAISATGE I BÉNS PATRIMONIALS

Per a l'elaboració d'aquest apartat s'ha fet servir informació procedent de les *Directrius d'Ordenació Territorial (DOT)*, referent a la qualitat del paisatge. El paisatge pot considerar-se com una síntesi visual del territori. Cal remarcar que es fa referència al paisatge entès en termes naturals i ambientals, i per tant, no s'avalua el paisatge segons els seus valors humans. Els factors més influents són la disposició dels relleus i els pendents, ja que és a les zones amb major altura i pendent on s'hi mantenen els usos naturals. Aquest fet és doblement positiu, tant des del punt de vista del paisatge intrínsec com de la intervisibilitat.

Costitx s'inscriu dins la unitat de paisatge 9, que correspon al Pla de Mallorca. La major part del terme municipal té una qualitat paisatgística baixa, que es correspon amb usos urbans i agraris que ocupen un 75,1% de la superfície municipal. Només les àrees més muntanyoses de la serra de s'Antigor tenen una categoria de qualitat del paisatge alta degut a la seva cobertura vegetal i a la naturalitat del paisatge. Tot i que, en termes generals, i en base als criteris utilitzats en les DOT, la qualitat del paisatge de Costitx és baixa, cal assenyalar que es tracta d'un paisatge agrari força interessant. Com aspecte favorable, s'ha de fer esment al baix grau de rururbanització, especialment si es compara amb els municipis del Raiguer.

L'àmbit de la modificació s'inscriu en aquest paisatge agrari, que té la consideració de paisatge de qualitat baixa. Per altra banda, la nova delimitació, tot i situar-se al costat de l'element patrimonial catalogat M.

3.6 MEDI SOCIOECONÒMIC

3.6.1 POBLACIÓ

El municipi de Costitx, a dia 1 de gener de 2021 tenia 1.379 habitants i una densitat de població de 89,74 hab/km². Al següent gràfic es representa l'evolució de la població del municipi de Costitx des de l'any 1950 i fins a l'any 2019. L'evolució de la població del municipi és la pròpia de la comarca des Pla, que es caracteritza per la lenta pèrdua de població des dels anys 50 fins a finals dels anys 80 amb l'estancament demogràfic i la seva posterior recuperació a partir de finals dels 90 i principis del 2000.

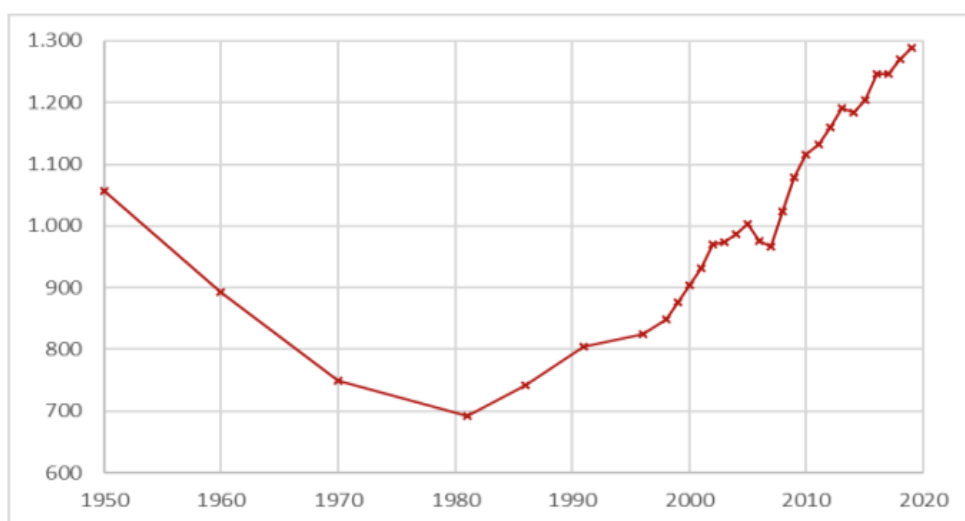

Figura 6. Evolució de la població al municipi de Costitx (1950 - 2020). Font: IBESTAT i INE.

La població de Costitx va disminuir en 364 habitants entre el 1950 i el 1981. Durant el Boom Turístic en general a la illa de Mallorca, i concretament també al municipi que ens ocupa, es va donar un procés d'èxode cap a les zones costaneres i cap a Palma. No fou fins la dècada dels 90 quan s'inicià una recuperació deguda a l'inici de fluxos centrífugs des de Ciutat cap als pobles, això és, el retorn als pobles de l'interior. Entre el 1981 i el 2001 el creixement de població fou del 34,5%, i entre el 2001 i el 2015 va ser del 29,4%.

Els habitants del municipi viuen principalment en el nucli urbà de Costitx, tot i que una part important viu en disseminat. El 2021 el 58,6% dels habitants de tot el municipi vivien al nucli urbà i el 41,4% en sòl rústic. Aquesta relació ha anat variant en els darrers 10 anys, ja que al 2005 la proporció era de 65,7% al nucli de Costitx enfront el 34,3% en disseminat.

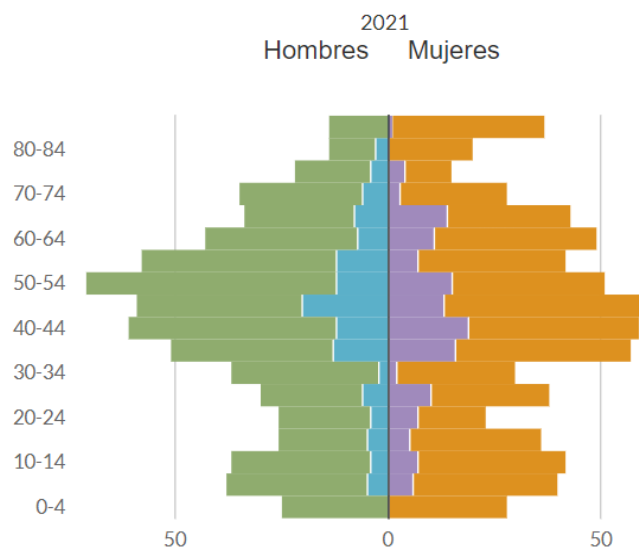

Figura 7. Piràmide de població de Costitx any 2021. Font: IBESTAT.

La Figura 6 representa l'estructura de la població del municipi segons la seva edat i sexe l'any 2021. Es tracta d'una piràmide demogràfica regressiva, amb una forma que s'aproxima a la típica forma bulb, presentant un baix índex de natalitat, amb una base de la piràmide estreta i un cos central més ampli. Cal dir que, al tractar-se d'un municipi de poca població, la piràmide resultant és poc representativa i les irregularitats són molt apreciables.

S'observa una distribució per edats típica d'una població madura, amb els majors contingents situats en els grups d'edat d'entre 40 i 54 anys. Així, el grup d'edat majoritari és l'anomenat de població adulta, amb una edat d'entre els 20 i els 64 anys.

L'estructura per sexes mostra una certa similitud entre homes i dones, encara que s'observen diferències en funció del grup d'edat, generalment presenta una característica pròpia de les poblacions madures occidentals: la major presència d'homes en el grup de joves i adults davant la major presència de dones en el grup dels majors.

3.6.2 ECONOMIA

Segons la informació disponible a l'Institut d'Estadística de les Illes Balears, el pes de l'economia de Costitx recau principalment en el sector terciari, que representa el 50% dels afiliats a la Seguretat Social. El segueix la construcció, amb el 36,9% dels afiliats, i la indústria, amb un 9,8%. El sector primari és quasi inexistent, amb només un 3,1% dels afiliats a la Seguretat Social.

3.7 INFRAESTRUCTURES I SERVEIS URBANÍSTICS

A continuació s'assenyalen les infraestructures i equipaments públics que es troben al terme municipal de Costitx, extretes de l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals (EIEL) elaborada pel Consell de Mallorca i del visor de l'IDEIB.

3.7.1 ABASTIMENT I SANEJAMENT

Al municipi de Costitx existeix una xarxa de distribució d'aigua que arriba a tot el nucli urbà. Hi ha un pous de captació situat a l'oest del terme, entre el nucli urbà i Cas Canar. Aquest pou es troba connectat amb la xarxa de distribució i amb dos dipòsits que es localitzen en es Serral, al sud del nucli. L'àmbit proposat no compta amb infraestructures d'abastament (pous o dipòsits), ni es troba afectat per zones de restriccions, segons el pla hidrològic.

Quant al sanejament, la xarxa de clavegueram es distribueix per tot el nucli urbà i el seu estat és bo. Les aigües residuals tenen com a destí un col·lector que discorre de forma paral·lela al camí d'Inca a Costitx i les envia cap a la depuradora de Costitx, situada prop de Can Barrotes, a la part nord del terme municipal. L'àmbit proposat no compta amb connexions a la xarxa de sanejament.

3.7.2 XARXA VIÀRIA

Les principals infraestructures viàries presents al municipi de Costitx són:

- Carretera principal Ma-3240 d'Inca a Sineu
- Carretera secundària Ma-3121 de Sencelles a Costitx.
- Carretera secundària Ma-3241 que enllaça el nucli de Costitx amb la Ma-3240.

La xarxa local està formada per una extensa xarxa de camins de menor entitat: camí dels Horts, camí de la Vila, camí des Garrovers, camí des Gorg, camí de sa Coma, camí de Son Roig, etc.

3.7.3 ENERGIA

Les principals infraestructures energètiques del Pla de Mallorca corresponen a la xarxa de distribució d'energia elèctrica i de subministrament de combustibles fòssils.

Els serveis de gas canalitzat i les instal·lacions de generació termoelèctrica no són presents a la comarca i el transport de l'energia generada a les centrals elèctriques s'efectua mitjançant línies d'alta tensió.

Actualment, la distribució d'energia elèctrica als municipis de la Mancomunitat des Pla corre a càrrec de l'empresa GESA (Grupo Endesa).

Dins el terme municipal de Costitx hi trobam dues línies de transport d'energia elèctrica de mitjana-alta tensió:

- L 220 kV Son Reus – Llubí
- L 220 kV Son Orlandis – Llubí

L'àmbit proposat està connectat a la xarxa elèctrica a partir d'una línia de baixa tensió.

3.8 CONSUM DE RECURSOS I GENERACIÓ DE RESIDUS

3.8.1 ENERGIA

Segons dades de Red Eléctrica de España a 2021, del 100% de l'energia elèctrica que es consumeix a les Balears (4.058.447,22 mWh), un 72% es genera a la mateixa

comunitat i el 28% restant prové del cable submarí que connecta les illes amb la Península.

Pel que fa al seu tipus, el 92,7% de l'energia generada a les Balears no és renovable, mentre que en el cas de la procedent per via submarina aquesta xifra és del 60%.

La producció d'energia no renovable implica que, per transformar-la, es necessitin combustibles fòssils. A les Illes no n'hi ha, i s'han d'importar. Aquest fet provoca que la dependència energètica exterior de les Illes. Una de les vies principals per fer arribar aquests combustibles és el gasoducte que connecta les Balears amb la Península, el qual proveeix de gas natural. Aquest combustible fòssil, a part d'utilitzar-se directament, serveix per crear més energia.

Pel que fa al consum energètic del municipi de Costitx, segons les dades disponibles a l'Inventari d'Emissions de Referència, document realitzat en el procés d'elaboració del PAESC (Pla d'acció per a l'energia sostenible i el clima) en el marc europeu del Pacte de Batles, aquests són els diferents consums energètics:

	Consum any 2016	Variació 2005-2016
Àmbit	Consum (MWh)	Consum (MWh/hab)
Edificis, equipaments i instal·lacions municipals	239,65	-7,29
Sector residencial	2.922,36	+103,1
Sector serveis	1.096,03	-408,23
Transport privat i comercial	10.090,29	+1.550,59
TOTAL	14.348,33	

Taula 6. Consum energètic de Costitx per sectors. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Inventari d'emissions de referència (2018).

Pel que fa a l'energia generada mitjançant renovables, el municipi no en genera, i per tant no es redueix l'ús de combustibles fòssils a partir de les emissions derivades de la producció d'energia.

3.8.2 AIGUA

El subministrament d'aigua del municipi es realitza a partir de les captacions subterrànies de diferents indrets de la zona. En el cas de Costitx, la gestió de l'abastament d'aigua és de competència municipal i l'origen de l'aigua subministrada és, bàsicament d'origen subterrani.

La massa de la qual s'extreu aigua (1815M4 Petra) presenta un bon estat quantitatiu i l'any 2020 la quantitat total d'aigua obtinguda fou de 0,162 hm³. Actualment, el consum d'aigua i la generació d'aigües residuals a l'àmbit de la modificació puntual és inexistent, essent únicament en la fase d'execució el moment en el que es pugui utilitzar aquest recurs.

3.8.3 RESIDUS

El municipi de Costitx presenta un tipus de gestió del residus caracteritzada per la recollida selectiva porta a porta, amb l'objectiu d'aconseguir correctament els següents grups de residus: matèria orgànica, envasos, paper i cartó, rebuig i voluminosos. A més, el municipi compta amb una deixalleria localitzada a la carretera de Costitx-Sencellas.

A continuació es mostra l'evolució de les dades de la recollida de residus al municipi, en 2019 era de 883.080 tones anuals:

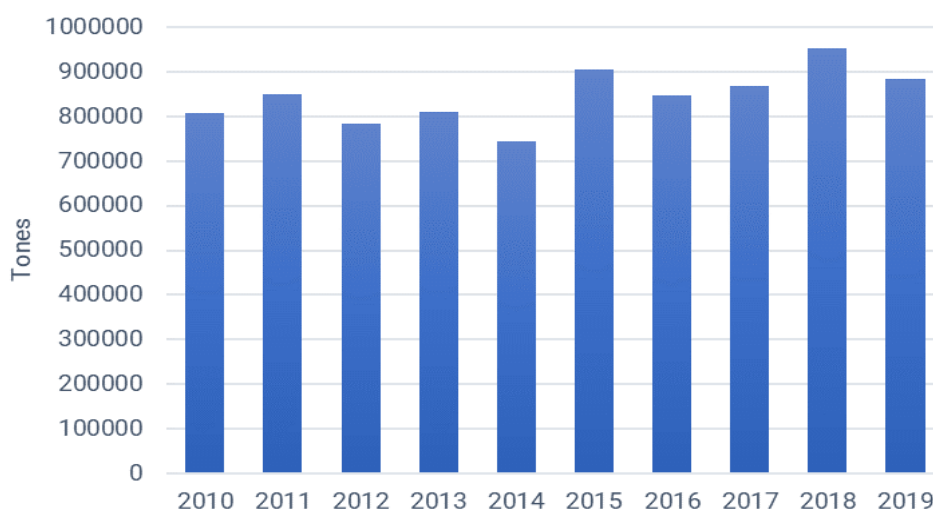

Figura 8. Evolució de la quantitat de residus urbans de Costitx 2010- 2019. Font: IBESTAT.

Actualment, la generació de residus a l'àmbit de la modificació puntual és nul·la en la fase de funcionament, essent la fase d'execució l'únic moment en que es generaran residus.

4. IDENTIFICACIÓ DELS EFECTES AMBIENTALS POTENCIALS

4.1 ACCIONS

A partir de l'anàlisi de la proposta de construcció d'un vial i de les característiques ambientals de l'àmbit d'estudi, s'han identificat les diferents accions de la modificació puntual susceptibles de generar efectes sobre el medi ambient. Aquestes accions es classifiquen en funció del moment en què es produeixen, diferenciant la fase d'execució del projecte (fase de construcció) i la fase de funcionament.

Fase d'execució

La majoria de les accions que generen efectes sobre el medi ambient es produeixen durant aquesta fase i deriven de les tasques d'execució del projecte i per l'ús de maquinària i equips d'obra i la presència d'operaris.

- Esbrossat i neteja manual o mecànica de la vegetació.
- Moviment de terres. Excavacions, explanacions i rebliment del terreny.
- Estesa, compactació de ferms i pavimentació.
- Drenatge i pendents de pluvials.
- Enjardinaments.
- Dotació de senyalització.
- Transport de materials i d'excedents de terra o de materials d'obra.
- Generació i emmagatzematge de residus d'obra.

Fase de funcionament

Les accions previstes durant la fase de funcionament són aquelles derivades del trànsit de vehicles i vianants, el manteniment de la infraestructura viària i les dotacions i les vinculades a l'ús residència i equipament.

- Moviments de vehicles.
- Moviments de vianants.
- Manteniment de la infraestructura viària.

4.2 DETECCIÓ I DESCRIPCIÓ D'EFECTES AMBIENTALS

A partir dels factors ambientals analitzats i de les accions previstes, s'avaluen els efectes significatius que es puguin produir sobre el medi ambient. Aquests poden ser positius o negatius i es poden generar tant a la fase d'execució del projecte com a la fase de funcionament. Aquests efectes es valoren entre -3 i +3, essent -3 l'efecte més negatiu i +3 l'efecte més positiu.

FACTOR AMBIENTAL	EFFECTES PREVISTES	TIPOLOGIA	VALORACIÓ
Medi físic.	<u>Fase execució:</u> Increment de la contaminació acústica i atmosfèrica com a conseqüència de les activitats d'execució de les obres.	- Directe - Simple - Temporal	-2
	<u>Fase funcionament:</u> Increment de la contaminació acústica, atmosfèrica i lumínica com a conseqüència de en transit de vehicles. Impermeabilització del sòl.	- Directe - Simple - Permanent	-2
Medi biòtic i espais naturals protegits.	<u>Fase execució:</u> Lleugera afectació a les espècies presents a l'entorn.	- Indirecte - Simple - Temporal	-2
	<u>Fase funcionament:</u> Lleugera afectació a les espècies presents a l'entorn.	- Indirecte - Simple - Permanent	-2
Medi perceptual.	<u>Fase funcionament:</u> Lleugera afectació al paisatge de l'entorn.	- Directe - Simple - Permanent	-2
Infraestructures i serveis urbanístics.	<u>Fase funcionament:</u> Millora de la xarxa viària municipal.	- Directe - Simple - Permanent	+3
Consum de recursos i generació de residus.	<u>Fase execució:</u> Increment del consum d'aigua i recursos energètics derivat de les activitats d'execució de les obres, i la consegüent generació de residus.	- Directe - Simple - Temporal	-1

Taula 7. Efectes ambientals.

4.3 PERSPECTIVA CLIMÀTICA

4.3.1 INTRODUCCIÓ

Les nombroses publicacions del Grup Intergovernamental d'Experts en Canvi Climàtic (IPCC) confirmen l'evidència dels canvis en el clima i la correlació directa d'aquests amb l'activitat humana a causa, fonamentalment, de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Aquestes emissions estan principalment vinculades amb l'ús de combustibles fòssils.

D'aquesta manera, el canvi climàtic és una de les principals problemàtiques ambientals de l'actualitat que provoca impactes negatius en el medi ambient, els recursos naturals, l'economia i la salut humana.

La Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica (Llei 10/2019, de 22 de febrer) estableix uns objectius a aconseguir tant en la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle com en la millora de l'eficiència energètica i la penetració d'energies renovables. Aquests objectius són els següents:

- Objectius de reducció d'emissions
 - El 40% per a l'any 2030
 - El 90% per a l'any 2050
- Objectius d'estalvi i eficiència energètica
 - El 26% per a l'any 2030
 - El 40% per a l'any 2050
- Objectius de penetració d'energies renovables
 - El 35% per a l'any 2030
 - El 100% per a l'any 2050

Tal com estableix aquesta llei al seu article 20, la nova formulació, adaptació o revisió dels plans directors sectorials, els plans territorials insulars i els instruments de planejament municipal, així com qualsevol altre pla sotmès a avaluació ambiental estratègica, han d'incorporar la perspectiva climàtica en el procés d'avaluació ambiental.

La perspectiva ambiental és la consideració de l'impacte directe i indirecte de plans, programes, projectes o iniciatives sobre el consum energètic, les emissions de gasos o la vulnerabilitat al canvi climàtic.

Aquesta obligació ha estat recollida per la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears (Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost), a l'article 17.7:

“Els plans i programes, així com les seves revisions i modificacions, que s'hagin de sotmetre a avaluació ambiental estratègica, hauran d'incorporar la perspectiva climàtica al procés d'avaluació ambiental. A aquest efecte, incorporaran als documents ambientals la informació recollida a l'apartat 1 de l'article 20 de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic de les Illes Balears.”

Per tant, a continuació s'analitza la vulnerabilitat de Costitx front els efectes del canvi climàtic i un estudi de les necessitats energètiques i les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) així com les mesures per minimitzar-les o compensar-les.

Per analitzar la vulnerabilitat s'ha utilitzat la informació continguda al Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de Costitx, realitzat dins el marc de la iniciativa europea del Pacte de les Batlies per l'energia i el Clima.

Aquest Pla d'Acció parteix dels indicadors de vulnerabilitat municipal generats al projecte *Anàlisi de la vulnerabilitat sectorial al canvi climàtic als municipis de Catalunya i les Illes Balears*, elaborat per Lavola. Aquest projecte analitza la vulnerabilitat sectorial dels municipis davant diferents riscos climàtics, generant tota una sèrie d'indicadors de vulnerabilitat.

Es pot definir la vulnerabilitat com la susceptibilitat del territori, sistema o sector davant un perill o risc a causa d'un impacte climàtic concret, és a dir, la seva propensió o predisposició a ser afectat negativament.

La vulnerabilitat depèn de factors naturals i socioeconòmics, i es defineix en funció de l'exposició, la sensibilitat i la capacitat adaptativa.

$$Vulnerabilitat = E \times S - R$$

- a. Exposició (E): presència de persones, mitjans de subsistència, béns i serveis ambientals, infraestructures, i actius econòmics, socials, ambientals o culturals en llocs que podrien estar afectats negativament pels impactes del canvi climàtic.
- b. Sensibilitat (S): grau en què un sistema o sector és afectat, ja sigui adversa o beneficiosament, per estímuls relacionats amb el clima.
- c. Capacitat adaptativa (R): capacitat inherent d'un territori, sistema o sector socioeconòmic per adaptar-se als impactes del canvi climàtic, moderar els danys potencials, aprofitar les oportunitats i enfrontar-se a les conseqüències.

Per tant, es considera que un municipi és més vulnerable si té una major exposició i una major sensibilitat al canvi. Aquesta vulnerabilitat es pot fer menor en tant que el municipi disposi d'una capacitat adaptativa més gran.

L'indicador que presenta una major vulnerabilitat per al municipi de Costitx es relaciona amb afectacions per problemes respiratoris i picades. Aquesta afectació presenta com a sub-indicador d'exposició una projecció de disminució de la precipitació anual i increment de les sequeres. Quant al subindicador de sensibilitat és important la relació entre la població de nens (0-14 anys) i majors de 65 anys respecte a la població total. Així, el nombre de recursos sanitaris per cada 1.000 habitants del municipi, un fet que es relaciona amb la qualitat de l'aire.

Per altra banda, cal destacar que no es desenvolupen nous habitatges i equipaments, fet que no implica un increment del consum energètic, únicament essent destacable les emissions de gasos d'efecte hivernacle emesos per la circulació de vehicles pel nou vial.

Amb tot, es considera que la present modificació puntual no generarà impactes destacables sobre el canvi climàtic, a més que suposa la reducció del potencial creixement del municipi.

4.3.2 ANÀLISI DETALLADA DE LES NECESSITATS ENERGÈTIQUES I LES EMISSIONS DE GASOS D'EFFECTE HIVERNACLE (GEH)

L'anàlisi dels consums energètics requerits per la modificació puntual així com de les emissions de gasos d'efecte hivernacle que se'n deriven s'ha realitzat a partir de l'ús de la calculadora de la petjada de carboni del nou planejament urbanístic, desenvolupada per la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic. Els resultats obtinguts mitjançant aquesta eina només poden ser considerats com una aproximació a les emissions a causa de la generalitat de les dades i els càlculs.

A partir de les qualificacions i superfícies, s'han introduït les dades necessàries a la calculadora de CO₂. En els següents apartats es comenten els resultats obtinguts mitjançant aquesta eina:

	Energia equivalent (kWh)	CO2 (kg CO ₂ eq.)
Canvi d'usos del sòl (kg CO₂)	1.207,42	603,71

Fase de construcció	Energia (kWh)	CO2 (kg CO ₂ eq.)
Vials i aparcaments exteriors	4.695,53	1744,05
Edificis	0,00	0,00
Total construcció	4.695,53	1.744,05

Taula 8. Necessitats energètiques de la proposta d'ordenació. Font: Elaboració pròpia a partir dels resultats obtinguts de la calculadora.

Per tant, es preveu que quan s'hagi finalitzat l'execució de la MP es requereixin gairebé 4.695,52 MWh per abastir la demanda energètica. A més s'estimulen unes emissions totals de 1.744,05 kg de CO₂ en la fase de construcció.

Les mesures que s'hauran d'aplicar per reduir o compensar el consum energètic i les emissions de GEH, s'incorporen a l'apartat de mesures del present document.

4.4 EFECTES SOBRE ELS PLANS TERRITORIALS I SECTORIALS

La modificació no té efecte sobre plans sectorials i territorials, atès que es tracta d'una modificació del planejament urbanístic municipal. En tot cas, la proposta s'adapta a les disposicions del planejament d'ordre superior i compleix amb allò que preveu el Pla Territorial Insular de Mallorca, així com els diferents Plans Directors Sectorials que afecten a l'àmbit.

5. MESURES PREVENTIVES, CORRECTORES O COMPENSATÒRIES

A continuació s'estableixen tot un seguit de condicions i es defineixen una sèrie de mesures que permetin el desenvolupament urbanístic evitant en la mesura que sigui possible els efectes negatius prèviament identificats.

Molts dels efectes negatius identificats tenen un caràcter temporal i es preveuen principalment durant la fase de construcció del projecte. Aquestes alteracions es

poden reduir considerablement si s'apliquen les mesures correctores o preventives adients.

Per assegurar el compliment de les mesures és necessària la supervisió per part d'un encarregat durant les tasques de construcció del projecte, que comprovarà que les mesures s'apliquen de forma adequada.

Si durant l'execució, i en cas que sigui necessari, es detecten efectes no prevists en el present estudi, s'hauran de plantejar noves mesures preventives o correctores, així com la modificació de les proposades, si aquestes no resulten prou eficaces.

Cal esmentar, que el desenvolupament urbanístic, en les seves diferents fases, s'haurà de realitzar d'acord amb les determinacions de la legislació i normativa vigent d'aplicació. No obstant això, a continuació es detallen, de manera agrupada per factors ambientals, tota una sèrie de mesures que s'hauran de considerar per tal de mitigar o eliminar els efectes sobre el medi ambient:

Mesures per evitar o minimitzar els efectes sobre el medi físic:

1. S'ha d'ocupar només el sòl estrictament necessari, evitant utilitzar espais veïnats i alterar el seu estat. Si s'escau, s'han de rehabilitar aquelles zones que s'hagin ocupat temporalment i que no estaven previstes.
2. Minimitzar el moviment de terres i de circulació de maquinària.
3. S'han de dur a terme regs periòdics sempre que es detecti pols en suspensió a l'ambient a causa del moviment de terra o de maquinària. La freqüència dels regs dependrà de les condicions meteorològiques.
4. En tot cas i de forma obligatòria s'han de cobrir les caixes posteriors dels vehicles que transportin qualsevol mena de terra o materials de construcció, amb malles o lones.
5. No es realitzaran treballs nocturns que afectin a la biodiversitat de l'entorn.
6. S'ha de garantir que la maquinària i els equips utilitzats en les tasques d'execució disposin de sistemes silenciadors o amb nivells baixos de renou.
7. La maquinària i els equips també han de presentar nivells baixos d'emissions.
8. Tota maquinària utilitzada durant el desenvolupament del projecte ha d'haver passat les revisions pertinents que garanteixin una adequada sonoritat així com la seva idoneïtat en els nivells d'emissions contaminants.

Mesures per evitar o minimitzar els efectes sobre el medi biòtic:

9. S'ha de minimitzar l'eliminació de la vegetació a la zona estrictament necessària.
10. S'han de mantenir els exemplars més valuosos d'espècies catalogades o reubicar-los, sempre que sigui possible.

Mesures per evitar o minimitzar els efectes sobre el medi perceptual:

11. L'aparcament de maquinària i vehicles així com la zona d'emmagatzematge de materials de construcció s'ha de situar en una àrea específica i condicionada per a tal finalitat.
12. En acabar les obres s'ha de fer una revisió exhaustiva del terreny i els voltants per garantir que no han quedat dipositats residus, materials d'obres o

excedents de terra. En cas de detectar-ne, s'ha de procedir a la seva retirada i adequada gestió.

FACTOR AMBIENTAL	FASES	VALORACIÓ INICIAL DELS EFECTES	MESURES PROPOSADES	VALORACIÓ FINAL DELS EFECTES
Medi físic.	Fase de disseny i execució	-2	Mesures 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 i 11.	-1
	Fase de funcionament	-2	X	-2
Medi biòtic i Espais Naturals Protegits.	Fase de disseny i execució	-2	Mesures 9 i 5	-1
	Fase de funcionament	-2	Mesura 10	-1
Medi Perceptual.	Fase de funcionament	-2	Mesures 9 i 10	-1
Consum de recursos i generació de residus.	Fase d'execució	-1	Mesures 12 i 13	0

Taula 9. Valoració final dels efectes.

6. SEGUIMENT AMBIENTAL DEL PLA

Segons l'annex IV de la Llei 21/2013, l'estudi ambiental estratègic ha d'incloure un programa de vigilància ambiental (PVA) en el qual es descriguin les mesures previstes per al seguiment.

L'objectiu principal del seguiment ambiental és establir un sistema que garanteixi el compliment de les mesures preventives i correctores així com de l'eficàcia de les mesures establertes al document ambiental.

La manca d'inspecció ambiental augmenta la possibilitat d'ocurrència d'impactes ambientals, ja que la major part de les mesures són de tipus preventiu i, per tant, s'han de considerar durant les diferents fases del desenvolupament urbanístic.

Per a garantir aquests objectius, l'Ajuntament ha de comptar amb un responsable a l'àrea de medi ambient o d'urbanisme amb formació adequada, o haurà d'assignar un responsable competent, que realitzarà els controls pertinents.

D'aquesta manera, el PVA es basa en el control de les mesures previstes, descrites a l'apartat 5, mitjançant el seguiment dels indicadors de realització. També s'estableix el moment en què s'ha d'efectuar el control, el valor límit, si s'escau, i les accions previstes en cas d'incompliment. En el cas que es detecti que les mesures ja aplicades no siguin suficients en alguna de les fases, s'hauran d'articular noves mesures correctes.

Aquesta vigilància es realitza en les diferents fases d'execució del planejament:

- **Disseny**

Aquesta fase inclou la redacció i aprovació dels plans, així com el disseny del vial.

- **Execució**

Durant aquesta etapa s'executen les obres de construcció del vial.

- **Funcionament**

Fase d'exploatació del vial.

FASE DE DISSENY I EXECUCIÓ

Mesura:

En el disseny i execució del vial, revisar si es preuen les mesures per evitar o minimitzar els efectes sobre el medi biòtic, medi perceptual, consum energètic, generació de residus i canvi climàtic:

- S'ha d'ocupar només el sòl estrictament necessari, evitant utilitzar espais veïnats i alterar el seu estat. Si s'escau, s'han de rehabilitar aquelles zones que s'hagin ocupat temporalment i que no estaven previstes.
- Minimitzar el moviment de terres i de circulació de maquinària.

Indicador de realització de la vigilància ambiental:

S'ha de comprovar que els projectes inclouen aquests aspectes i la seva justificació tècnica. A més

- S'han de dur a terme regs periòdics sempre que es detecti pols en suspensió a l'ambient a causa del moviment de terra o de maquinària. La freqüència dels regs dependrà de les condicions meteorològiques.
- En tot cas i de forma obligatòria s'han de cobrir les caixes posteriors dels vehicles que transportin qualsevol mena de terra o materials de construcció, amb malles o lones.
- No es realitzaran treballs nocturns que afectin a la biodiversitat de l'entorn.
- S'ha de garantir que la maquinària i els equips utilitzats en les tasques d'execució disposin de sistemes silenciadors o amb nivells baixos de renou.
- La maquinària i els equips també han de presentar nivells baixos d'emissions.
- Tota maquinària utilitzada durant el desenvolupament del projecte ha d'haver passat les revisions pertinents que garanteixin una adequada sonoritat així com la seva idoneïtat en els nivells d'emissions contaminants.
- S'ha de minimitzar l'eliminació de la vegetació a la zona estrictament necessària.
- S'han de mantenir els exemplars més valuosos d'espècies catalogades o reubicar-los, sempre que sigui possible.
- L'aparcament de maquinària i vehicles així com la zona d'emmagatzematge de materials de construcció s'ha de situar en una àrea específica i condicionada per a tal finalitat.
- En acabar les obres s'ha de fer una revisió exhaustiva del terreny i els voltants per garantir que no han quedat dipositats residus, materials d'obres o excedents de terra. En cas de detectar-ne, s'ha de procedir a la seva retirada i adequada gestió.
- S'ha de garantir un bon estat de conservació del vial a partir de tasques adequades de revisió i manteniment.

Valor límit i accions:

Els valors límit seran els establerts a la normativa vigent d'aplicació. S'haurà d'exigir l'ús de maquinària, equips i els procediments adequats per a poder continuar amb les tasques.

Moment:

Seguiment al disseny del projecte i seguiment continu en el moment d'execució del vial. La periodicitat dels controls i els mecanismes de seguiment en la fase d'execució seran establerts pel tècnic competent.

FASE DE FUNCIONAMENT

Mesura: Durant la fase de funcionament, revisar si es preuen les mesures per evitar o minimitzar els efectes sobre el medi perceptual: - S'ha de garantir un bon estat de conservació del vial a partir de tasques adequades de revisió i manteniment. -	Indicador de realització de la vigilància ambiental: Observació d'anomalies en el seu estat. Valor límit i accions: No s'apliquen uns valors límits. Manteniment continu. Moment: La periodicitat que els operaris de l'Ajuntament determinin, que garanteixi el bon estat de conservació.
--	---

Amb tot, cal esmentar, que l'article 26.1 del Decret legislatiu 1/12020 estableix que:

“L'avaluació ambiental estratègica d'un pla o programa no exclou l'avaluació d'impacte ambiental dels projectes que en derivin”.

Per tant, els projectes que es derivin de la proposta d'ordenació s'hauran de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental sempre que es doni alguns dels supòsits que es detallen a l'article 13. Àmbit d'aplicació de l'avaluació d'impacte ambiental, del Decret legislatiu 1/2020, on es durà a terme l'avaluació d'impacte ambiental projecte previst incloent, entre d'altres, les mesures concretes i el pla de vigilància ambiental detallat.

7. CONCLUSIONS

L'objectiu d'aquesta Modificació Puntual de les NS de Costitx, és la delimitació d'un sistema general viari en sòl rústic per a la connexió del camí de Jornets amb el camí de Son Tomasset. Aquesta té l'objectiu de satisfer de forma efectiva les necessitats de la població, millorant així la connectivitat de la xarxa de camins.

La proposta d'ordenació s'ha d'entendre com una modificació menor del planejament, atès que afecta a un àmbit concret de reduïda extensió en l'àmbit municipal. A causa de l'escassa importància dels efectes negatius que es deriven de la proposta, i que l'objectiu prioritari d'aquesta és la millora de mobilitat municipal, es considera oportú sol·licitar la subjecció de la modificació a avaluació ambiental estratègica simplificada.

Palma, a 30 de novembre de 2022

Aina Soler Crespí, *arquitecta*

En representació de l'equip redactor.